
İRLANDA ÇIKMAZI İLE MAY'IN SAVAŞTIĞI CEPHELER: BREXİT'TE SON DURUM

16.10.2018

EuroNews (16 Ekim 2018)

Yolları ayırmanın eşiğindeki Birleşik Krallık ile Avrupa Birliği'nin, kasım ayına kadar uzlaşmaya varma olasılığı pazar günü yarıda kesilen müzakerelerden sonra zayıfladı.

Hafta sonu Brüksel'deki yoğun Brexit trafiği 'anlaşmaya varıldı' iddialarına yol açsa da Brexit Bakanı Dominic Raab ile AB'nin Brexit Başmüzakarecisi Michel Barnier, bir saat kadar süren toplantıdan eli boş kalktı, çözüm bekleyen Kuzey İrlanda meselesi ise yine masada kaldı.

AB liderlerinin çarşamba günü katılacağı Brexit Zirvesi'nde, en azından taslak metin üzerinde anlaşmaya varılması hedefleniyordu. Fakat, tarafların Kuzey İrlanda sınırı ile ilgili taleplerinde ısrarcı davranması Brexit takviminde aksamalara yol açacak gibi görünüyor. Anlaşmasız Brexit ihtimali de gözden çıkarılmış değil, zira liderlerin anlaşma olmaması halinde kasım ayı için olağanüstü zirve planladığı konuşuluyor.

Backstop protokolü ve İrlanda çıkmaızı

Müzakerelerin tıkanıdığı nokta Birleşik Krallık ile Avrupa Birliği'nin karadan buluştuğu Kuzey İrlanda ile İrlanda sınırı. AB üyesi İrlanda ile katı sınır kontrollerinin uygulanmasına karşı çıkan Londra'ya Kuzey İrlanda'nın tek pazarda kalması önerilmişti.

Brüksel'in önerisine 'Birleşik Krallık'ın toprak bütünlüğünü ihlal edeceği gerekçesiyle' karşı çıkan İngiliz Başbakan Theresa May ise 'Backstop' adı verilen protokolün, sadece Kuzey İrlanda için değil, Birleşik Krallık'ın tamamında geçerli olmasını, ülkenin bütünüünün geçici bir süre Gümrük Birliği'nde kalmasını istiyor. Londra'nın sunduğu protokole göre geçiş sürecinin ardından, diğer ülkelerle serbest ticaret anlaşmalarına imza atana kadar Birleşik Krallık'ın Gümrük Birliği'nde kalması talep ediliyor.

Mevcut planlamaya göre Birleşik Krallık Mart 2019'da AB'den, Aralık 2020'de ise tek pazardan ayrılacak. Gümrük Birliği'nden ise Aralık 2021'de çıkılması, bu zamana kadar serbest ticaret anlaşmalarının hayata geçirilmesi hedefleniyor.

İki taraf da geçici B planlarından çok kalıcı bir anlaşmanın yollarını arıyor. 'Backstop' protokolünün May versiyonu, Brexit yanlılarını memnun etmediğinden kendi evinde eleştirilere maruz kalan İngiliz Başbakan ayrıca somut öneriler bekleyen Brüksel'in de baskısı altında.

Bunun yanı sıra, hükümetin iktidarda kalabilmesi için dışarıdan destek veren Kuzey İrlanda'nın

Demokratik Birlik Partisi'nin (DUP) itirazları ve talepleri var. DUP, Brexit sonrasında sadece karada değil, İrlanda Denizi'nde de sınır kontrolü istemiyor. Kuzey İrlanda'nın tek pazarda kalmasının ülkenin diğer kısımlarıyla sınır oluşturacağından DUP, bu öneriye de karşı çıkıyor.

May'ın kendi ülkesinde savaştığı cepheler

Theresa May'ın Brexit önerilerine karşı çıkan bakanların teker teker istifası hükümetin Brexit müzakerelerinde elini zayıflattı. Kendi ekibi içinde desteğin azalması May'ı sadece Brüksel ile değil, Londra parlamentosuyla da karşı karşıya getirdi.

Görevinden geçtiğimiz temmuz ayında istifa eden eski Brexit Bakanı David Davis, May'e karşı deyim yerindeyse savaş açarak, kabine üyelerine başbakanın Brexit planına karşı çıkmaları çağrısında bulundu. Brexit'in önde gelen savunucularından eski Dışişleri Bakanı Boris Johnson da May'ın Brexit planlarının hayata geçmesinin son 60 yılda görülebilecek 'en büyük ulusal aşağılanma' olacağını ifade etmişti.

Anlaşmasız Brexit'in kaçınılmaz olduğunu savunan DUP ise taleplerinin karşılanmaması durumunda hükümetten desteğini çekme kozunu oynuyor.

İskoçya yerel hükümeti de sessiz kalmayanlardan. İskoçlar, Kuzey İrlanda'ya sağlanacak olası ayrıcalığın kendilerine de verilmesini istiyor. Aksi durumun bağımsızlık yanlılarının elini güçlendireceği yorumları yapılıyor.

Brüksel'le yapılacak herhangi bir anlaşmada son sözü yine Londra parlamentosu verecek. Bu sebeple May, Muhafazakarlar içerisindeki AB yanlıları ile birlikte muhalefetin gönlünü de hoş tutmak zorunda.

Brexit takviminde neler var?

Pazartesi günü meclisi bilgilendiren İngiliz Başbakan, salı günü ise Brexit ile ilgili Bakanlar Kurulu Toplantısına başkanlık edecek. May ayrıca Kuzey İrlanda ve İrlanda'dan siyasi liderleri ağırlayacak.

Çarşamba günü ise kritik AB Liderler Zirvesi var. Pazar günkü toplantıların sonuçsuz kalmasının ardından Brexit'in, zirvenin gündeminde alt sıralarda yer alması bekleniyor. İrlanda Başbakanı Leo Varadkar'ın konuyla ilgili kasım ayında olağanüstü zirve yapılabileceğini söylemesi, bu ihtimali kuvvetlendirdi.

Birleşik Krallık ile AB'nin ayrılmasına altı aydan az bir süre kaldı. Tarafların uzlaşması halinde Mart 2019'a kadar yapılacak anlaşma sadece Londra ve AB parlamentolarının değil, AB'ye üye 27 ülkenin onayına sunulacak.